

Helgi Abrahamsen
løgtingsmaður

Stjórnarskipanin víst burtur

Nakað av kjaki var í farnu viku í fjølmiðlunum í sambandi við at formansskapurin í Løgtinginum mælti til at vísa uppskotinum um stjórnarskipan burtur. Hóast nógv varð sagt bæði henda veg og handa veg um málið, so haldi eg at grundarlagið undir kjakinum var ikki serliga væl lýst. Tí skal eg gera eina roynd at greiða frá, hvussu hesi tingini hanga saman.

Tað er einki óvanligt í tí, at formansskapurin í løgtinginum mælir til at burturvísa mál, sum stríða ímóti Stýrisskipanarlógini. Men tað sum er serligt við hesum málinum er, at her verður skotið upp at seta Stýrisskipanarlógina úr gildi, og at seta Stjórnarskipanarlógina ístaðin. Tað sigur seg sjálvt, at eitt lógaruppskot, sum hevur til endamáls at gera nýggjar reglur ístaðin fyri tær sum eru í Stýrisskipanarlógini, má so ella so stríða ímóti Stýrisskipanarlógini. Øðrvísi fær tað ikki verið.

Stóri trupulleikin er gildiskoman
Tann stóri trupulleikin við uppskotinum, sum fekk formansskapin at mæla til at vísa málið burtur, er reglan um, hvussu lógin verður sett í gildi. Har verður sagt í uppskotinum, at lógin verður

sett í gildi, tá hon fyrst er samtykt á Løgtingi og síðani lögð til fólkaatkvøðu, har fólkið tekur endaliga støðu. Uppskotið sigur eisini: "Samtundis fer úr gildi løgtingslóg nr. 103 frá 26. juli 1994 um stýrisskipan Føroya." Trupulleikin við hesum er, at sambært Stýrisskipanarlógini, kann Stýrisskipanarlógin ikki setast úr gildi, fyrr enn tvey løgting hava samtykt, at hon skal fara úr gildi. Tað vil siga, at fyrst má løgtingið samtykkja at seta lógina úr gildi, og síðani má samtyktin liggja og bíða, til val hevur verið. So skal nýggja løgtingið samtykkja tað sama einaferð afturat. Ikki fyrr enn

tá er lógin sett úr gildi. Tí nýttar tað so lítið, at tað verður skrivað í Stjórnarskipanaruppskotið, at Stýrisskipanarlógin fer úr gildi, tá Stjórnarskipanarlógin tekur við. Um vit ikki fylgja reglunum í Stýrisskipanarlógini um hvussu hon verður sett úr gildi, so kann tað tulkast sum, at báðar eru í gildi, og tað er ein sera óheppin støða. **Lætt at sleppa undan** Sum við so nógvum øðrum lögfrøðiligum spurningum, eru øll ikki á einum máli um hesa tulkningina, men trupulleikin er lættur at sleppa undan. Tað er bara

at seta í Stjórnarskipanaruppskotið, at lógin skal samtykkjast av nýggjum av einum nýggjum løgtingi, eftir at hon hevur verið til fólkaatkvøðu. So er eingin ivi um, at Stýrisskipanarlógin fer úr gildi, tá Stjórnarskipanarlógin tekur við. Hetta hevði ikki seinkað málinum serliga nógv, tí um lógin verður samtykt áðrenn tingið fer í summarfrí (so skal tað ganga rættiliga væl), so skulu ganga millum 6 og 12 mánaðir til fólkaatkvøða verður. Tað vil siga, at tá verður lítið meira enn eitt ár, til val verður aftur, og eitt nýtt løgting kann samtykkja uppskotið.

Nýtt uppskot
Uppskotsstillararnir hava eftir øllum at døma tikið hetta til eftirtektar, og eru á veg í løgtingið við einum nýggjum uppskoti, har hesi viðurskiptini eru komin uppá pláss. So fáa vit at síggja, hvørja lagnu uppskotið fær. Eg dugi bara at síggja ein móguleika fyri eini semju, og tað er, um vit venda aftur til álitid sum undanfarna stjórnarskipanarnevndin skrivaði í mai 2011. Klára vit ikki at finna hesa breiðu semjuna aftur, so hevur uppskotið, eftir mínum tykki, ongan móguleika at verða samtykt á eini fólkaatkvøðu,

og so er tað endaliga farið í søguna.

Løgin arbeidsháttur
Tað má sigast at vera ein løgin arbeidsháttur, sum onkur hevur brúkt í hesum málinum, fyri at fáa alt sitt ígjøgnum. Fyrst varð syrgt fyri, at málið ikki bleiv avgreitt, og síðani er nýtt uppskot lagt fram, sum leggur upp til eina semju, sum skal liggja onkrastaðni millum gjørdu semjuna og egin sjónarmið. Hetta avspeglar eitt ynski um at fáa størri ávirkan á uppskotið enn øll onnur hava. Men tað førir ongan veg, tí Stjórnarskipanin skal samtykkjast á fólkaatkvøðu, og jú meira uppskotið umboðar sjónarmiðini hjá nøkrum fáum, minni undirtøku fær tað frá fólkinum.

Óg so má eg eisini siga, at eg haldi tað vera løg-ið, um Føroyar fáa eina nýggja Stjórnarskipan, sum byrjar sum eitt andstøðuuppskot, har tann eini andstøðuflokkurin als ikki er við, meðan hinir báðir eru ósamdir um, hvussu uppskotið endaliga skal síggja út. Tað livir ikki ordiliga upp til orðingina "Vit, fólkið í Føroyum".

... Norðurlenska innrásin í Washington

Í vest við Hetland, Orknøyggar, Skotland og Ongland. Hesum stóðst eitt sindur av kjaki um, men samanumtikið varð hildið, at tað kundi verið skilagott eisini at víðka samstarvið hendan vegin. Harumframt vísti eg á týðningin av, at vit eiga at gera okkum greitt, hvørji tey norðurlensku virðini eru, at vit vita hvørja kós vit vilja fara, og hvat okkara visjón fyri tað norðurlenska samstarvið er. Hetta til tess at standa sterkari í komandi altjóða samstørvum við eitt nú Ongland, Russland og Baltikum. Aftan á fundin var fráfarin arhald í sambandi við, at Haldór Ásgrímsson, sum hevur verið aðalskrivari í Norðurlandaráðharraráðnum síðani 2007, leggur frá sær. Haldór Ásgrímsson er m. a. fyrrv. íslendskur uttanríkisráðharri og forsætisráðharri. Í mars mánaði í ár tekur Dagfinn Høybråten við sum nýggjur aðalskrivari. Dagfinn Høybråten, ið er norðmaður, hevur áður verið ráðharri í sosial og

heilsuárum og í arbeiðs- og sosialmálum í norsku stjórnini. Eisini hevur Dagfinn Høybråten verið formaður í Norðurlandaráðnum. **Vitjan í Heimsbankanum** Í sambandi við ráðharrafundin í Washington nýtti eg somuleiðis høvið at hava ymsar fundir og vitjanir. Millum annað varð vitjað í Heimsbankanum, har greitt varð frá virksema bankans. Eisini varð greitt frá einari serligari verkætlan, sum nevnist "Global Partnership for Oceans", ið er ein yvirlýsing um sunn og virkin hæv, sum skulu vera við til at minka um fátækaradømið í heiminum. Henda verkætlan fevnir um fleiri áhugaverdir tættir, sum vit óivað kunnu fáa gleði av at taka lut í. Fundur var eisini í amerikanska uttanríkisráðnum, har eg fekk greitt nærri frá tí amerikanska arktiska politikkinum og trygdar-politikkinum í tí norðuratlantiska økinum. Í Kongressini hevði eg fund

við varasenatorin hjá Mark Begich úr Alaska, sum greiddi frá teirra arktiska politikki og teirra støðu í tí arktiska økinum. Hesin fundurin var sera gevandi, tí tað vísti seg, at áhugin var stórur fyri samstarvi við Føroyar, tí avbjóðingar og møguleikar í arktiska økinum eru nógvir av teimum somu. Avtalað varð somuleiðis á fundinum at halda eitt tætt samstarv, og hevði tað verið áhugavert at bjóða senatorinum á vitjan í Føroyum. **Fundur við trygdarráðið í Hvítu húsunum** Tað er ikki á hvørjum degi, at tað er móguleiki fyri at fáa fund í lag við amerikanska trygdarráðið í Hvítu húsunum (The White House National Security Council). Dyrnar vóru latnar upp fyri okkum, og vit vóru væl móttikin. Eg hevði ein sera konstruktivan og positivan fund við nærmastu persónligu ráðgevararnar hjá Barack Obama um amerikansku arktisku strategi-

ina. Tey sýndu sera stóran áhuga fyri Føroyum og móguleikanum fyri mennandi samstarvi við Føroyar, tí eitt nú Alaska og Føroyar hava nógvir av teimum somu avbjóðingunum í Arktisk orsakað av veðurlagsbroytingunum. Avgjørt varð at halda tætt samband um komandi samstørv. Hesin fundurin kann somuleiðis slóða fyri, at felags áhugamálini, vit hava við Amerika/Alaska, kunnu lyftast á eitt enn hægri støði í eitt nú londunum síná-millum í Arktiska ráðnum. **Samanumtøka** Tað er einki at ivast í, at innrásin hjá Norðurlondum við *Nordic Cool* hevur sett okkara heimspart enn ovari á breddanum hjá amerikamonnum. Vit fáa óivað eisini okkara part burtúrur hesum. Okkara ferðaráð er virkið í hesum sambandi, eins og okkara listafólk vísa fram teirra serligu og áhugaverdu dygd-ir. Eg ivist onga løtu í – tað merkti eg eisini hesar dagarnar, eg var

í Washington – at áhugin fyri Norðurlondum er stórur, og hann gerst enn størri í sambandi við *Nordic Cool*. Áhugin fyri Føroyum veksur eisini. Tað kemur uttan iva at gagna okkara ferðavinnu, og vónandi kemur okkara vinna og politisk samstørv at njóta gott av hesari innrásini í USA í framtíðini. Í tí Norðurlenska samstarvinum eru vit væl við, og vit gera alt tað, vit eru ment fyri at gera okkara ávirkan galdandi, so vit kunnu vinna okkum so góðar sømdir, sum til ber innan fyri verandi karmar, áðrenn vit vónandi um ikki so langa tíð fáa fullan limaskap í Norðurlandaráðnum og Norðurlandaráðharraráðnum. Vit fáa í dag nógv burtúrur tí norðurlenska samstarvinum, men við miðvísu og áhaldandi arbeiði ber til at fáa meira burtúrur hesum frálíka samstarvi, sum klárt vísir sínar dygdir í Washington.